

Ματαιότης ματαιότητων

Εισαγωγή

Αφού μιλάμε επί παντός επιστητού δεν είναι μάταιο να μιλήσουμε και για τήν ματαιότητα (αφού τα πάντα είναι ματαιότης¹) αλλά και για την «μη ματαιότητα». Δηλαδή για πράγματα που γίνονται επαξίως και δικαιολογημένα. Απο γλωσσολογική άποψη η ματαιότητα ή η «μη ματαιότητα» εκφράζεται με πολλές λέξεις, που κατά κανόνα, είναι δάνειες από ξενες γλώσσες.

Ελληνική Ματαιότης

Μάτη (η)

Αρχαίο ουσιαστικό που σημαίνει [ματία](#) (βλ.λ.), χαμένος κόπος, αφροσύνη, σφάλμα. Απο αυτή τη λέξη προέρχεται η επιρρηματική περίφραση «εις μάτην»: ματαίως, ασκόπως, ανωφελώς, ανοήτως, αλλά και το επίθετο ο **μάταιος**.

Η ιδιότητα του **ματαιίου** είναι η **ματαιότης**.

Παράγωγες λέξεις:

Ματαιολογώ: λέω ανοησίες, ματαιολογίες (δηλ. Φράσεις μάταιες, χωρίς σκοπό).

Ματαιότης ή **ματαιοφροσύνη**: το να πιστεύει κάποιος μάταια πράγματα. Απο εδώ και το **ματαιόφρων**.

ματία (η)

Αρχαίο ουσιαστικό που σημαίνει ανωφελής, άκαρπος

Φράσεις

Ολα αυτά τά εξοδα έγιναν **εις μάτην** (ασκοπα, ατελέσφορα) το πείραμα απέτυχε.

Μάταιες [απέβησαν] οι παρακλήσεις μου (δεν ετλεεσφόρησαν δεν ικανοποιήθηκαν)

---

¹ Πρβλ. Π.Δ. Εκκλησιαστής 1.2 «Ματαιότης ματαιότητων, εἶπεν ὁ ἐκκλησιαστής, ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης.»

★ Ξενόγλωσση ματαιιότης Vanity box - Το κουτί της ματαιιότητας.

Συνηθεστερη η γαλλικη ονομασια necessaire (χρησιμο, απαραιτητο, αναγκαιο), τη λεξη νεσεσερ χρησιμοποιουμε στα ελληνικα χωρις να την μεταφραζουμε .

Τοτο γιατι ειναι ρεζερβέ η μεταφρασμενη λεξη «αναγκαιο» για κατι δυσωνυμο, αλλα και πολυωνυμο : αποπατος, **αναγκαιο**, αφοδευτηριο, καλλιοπη, χεστρα, WC, τουαλετα, μερος κλπ κλπ

Χαριτωμενη αγγλικη ονομασια για κουτι, συνηθως διακοσμημενο η κατασκευασμενο απο πολυτιμα μεταλλα και που αλλες φορες ειναι πολυ μικρο, και φοριεται με μια αλυσιδα και αλλες φορες ειναι ευμεγεθες, και περιλαμβανεται στις ταξιδιωτικες αποσκευες μιας αστης κυριας, που περιχει εναν καθρεφτη, πομπον πουδρας, λιμες, κτενακια, ψαλιδια νυχλων, και αλλα παραφεράλλια καλλωπισμου για μια γυναικα.

Προσθηκη στις 17/1/2012 μετα απο υποδειξη αναγνωστη και φίλου Σωκράτη Μαυρομάτη.

Ελληνικο νεσεσερ,

Χαράμι

Αδικα, αδίκως, ανωφела, ματαίως, στράφι

Ετυμολογία

Αρχικά από το Αραβικό **χαράμ** που πέρασε αυτούσιο στά Τούρκικα *haram*² και μετά στη Νεοελληνική γλώσσα, με την εξουδετέρωση³ του, ως **χαράμι**.

Σημασία

Η κυριολεκτική σημασία του είναι: Απαγορευμένο απο τήν Θρησκεία, αφιερωμένο, παράνομο, αβατον, απαράβατον.145.134

Στα ελληνικά έχει μόνο μεταφορική σημασία και σημαίνει το πράγμα που ως αφιερωμένο είναι και απαγορευμένο και επομένως παύει να είναι υπό την εξουσία μας. Αρα το πράγμα που χάθηκε, ανώφела και μάταια, όπως πάνε συνήθως τα τάματα και τα αφιερώματα.

Ρημα

Χαραμίζω

Σπαταλώ, καταστρέφω. Ξοδεύω κατι χωρίς λόγο ή αποτέλεσμα.259.1744

Ουσιαστικό

Χαραμής

ληστής, λωποδύτης

Πρβλ. το Δημοτικό

τάχα μην είναι κλέφτες 'δω

μην είναι **χαραμήδες**.

χαραμήδες

Αυτοί που τρώνε άδικα το βιος του άλλου (Μακρυγιάννης)

Χρήση της λέξης

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αναγέννησης Σερρών έχει μια θεατρική Ομάδα του ονομάζεται, άγνωστο γιατί, «Οι Χαραμήδες» ...

Φράσεις

Εγω χαραμίζομαι εδώ πέρα

Δεν αξιοποιούνται ή δεν αναγνωρίζονται οι ικανότητές μου και οι γνώσεις μου.

Χαράμισε την περιουσία του στα χαρτιά

Επαιξε χαρτιά στοιχηματίζοντας την περιουσία του και την έχασε.

---

² Το υπογραμμισμένο, από εμένα, γράμμα δείχνει πού τονίζεται η λέξη.

³ Ονομάζω εξουδετέρωση τήν μετατροπή ξένων λέξεων σε ουδέτερα ελληνικά ουσιαστικά. Ετσι το χράμ γίνεται χράμι, το χαρέμ γίνεται χαρέμι, το χαράμ χαράμι, και μύρια όσα αλλα.

Χαράμι να σου γίνει

Λέγεται με τη έννοια «να μην το χαρείς»^{281.108}

Τραγούδι

Στίχοι: Μίμης Τραϊφόρος⁴

Μουσική: Μιχάλης Σουγιούλ

Πρώτη εκτέλεση: Σοφία Βέμπο

Χαράμι να σου γίνουν τα ξενύχτια μου
κι όλα τα δάκρυα που έχυσα ποτάμι
κι οι τόσες πίκρες που για χάρη σου ετράβηξα
χαράμι να σου γίνουνε **χαράμι**

Το ξέρω στη καρδιά τη σιδερένια σου
πως δεν υπάρχει πια για μένα αγάπη δράμι
και μετανιώνω γιατί όλες οι θυσίες μου
χαράμι τώρα πήγανε **χαράμι**

Με πλήγωσε το φέροσμο σου τ' άτιμο
κι 'κανε μαύρη τη καρδιά μου σαν κατράμι⁵
γι' αυτό η αγάπη και η πίστη που σου έδειξα
χαράμι να σου γίνουνε **χαράμι**

Χαλάλι

Σημασία

1. Το χατήρι^{259.1740}
2. Αυτό που παίρνει κάποιος γιατί του αξίζει πραγματικά
3. Συγχώρηση, αποποίηση πράγματος υπέρ άλλου, το καλώς κερδισμένο 281.107
Λειτουργεί ως αντίθετο του [χαράμι](#).
Σε αντίθεση προς το χαράμι, για το οποίο αντιτίθεται κάποιος ή μετανοεί για κάποια παραχώρηση, το **χαλάλι** γίνεται οικειοθελώς και δεν θεωρείται μάταιο.

⁴ Ο Τραϊφόρος, γέννημα και θρέμα Πειραιώτης, δεν είχε προσωπικά βιώματα-ακούσματα της λέξης **χαράμι** και παρατηρώ πως το τραγούδι δεν συμφωνεί και πολύ νοηματικά με την λέξη **χαράμι**. Ίσως κάπου το μπερδεύει με το **χαλάλι**.

⁵ Και εδώ εξουδετέρωση από το τουρ. Katran > κατράνι > κατράμι

Ετυμολογία

Από το Τουρκικό *halâl*: έννομο, επιτρεπόμενο. Για τους Τούρκους σημαίνει αυτό που επιτρέπει η θρησκεία τους ^{281.107}

Ρήμα

Χαλαλίζω :

Αποποιούμαι καταπατημένο ή υπεξαίρεθέν πράγμα και συγχρωώ τον καταχραστή.

Υποχωρώ σε κάτι προς χάριν κάποιου, προκειμένου να του δείξω την ευαρέσκειά μου. Υπονοείται ότι θεωρώ και τον λήπτη άξιο και την ενέργεια δίκαιη, εύλογη και ορθή. Αντίθετα με το χαράμι.

Φράσεις

Το βρήκες; Μπράβο! Εγώ το είχα για χαμένο! Πάρτο! **Χαλάλι** σου!

Δεν **χαλαλίζω** το χρόνο μου σε αυτές τις ανοησίες⁶

Δεν την **χαλαλίζω** τετοια ωραία κοπέλα να την πάρει αυτός ο ασχημομούρης.

Τραγούδι

Κυπριακό με στίχους του Ανδρέα Γρηγορίου και μουσική του Μιχάλη Βιολάρη

Για τη καρkiάν
τζιαι την αγκάλην του
μα το Θεό
ούλλα χαλάλιν του.

Χατήρι

Σημασία

Κυριολεκτικά σημαίνει: Χάρη που γίνεται σαν δώρο για να μας θυμάται κάποιος, ευαρέσκεια 281.110

Συνηθέστερα με την μεταφορική σημασία: Η ικανοποίηση των επιθυμιών ή απαιτήσεων κάποιου. Στη φράση σου κάνω το χατήρι εννοούμε ικανοποιώ την επιθυμία σου.

Ετυμολογία

Απο το Τουρκικό *hâtıra* : Μνήμη, ανάμνηση, ενθύμιο.

---

⁶ Εδώ λέγεται συνώνυμα με το χαραμίζω. Δεν σπαταλώ αλλά και δεν δωρίζω.

Φράση

Το κάνω μόνο και μόνο για να σου κάνω το χατήρι!

Το κάνω για το χατήρι σου!

Της κάνει όλα τά χατήρια (συνων. Τον σέρνει από τή μύτη).

Δεν σου χαλώ χατήρι ή να μη σου χαλάσω το χατήρι

Γύρισα να στο φέρω για χατήρι σου.

Τραγούδι

Λαϊκό τραγούδι

Έχω τόση ώρα στη γωνιά

μπρος το παραθύρι σου λιώνω για χατίρι σου καλέ
θα με φάει τ' αγιάζι, η παγωνιά από την δική σου απονιά

Στο παραθύρι μπρόβαλε (Πάριος)

Στο παραθύρι μπρόβαλε
λίγο να σε δω καλέ
μπρόβαλε, μπρόβαλε στο παραθύρι
κάνε μου το χατήρι

Δημοτικό Τραγούδι

Ο Μαλζούμ Αγάς

– Δεν είναι δα Μαλζούμ αγά δεν είναι τούτο γράμμα
μονό ' θελα για να σε δω απού 'χα τη λαχτάρα.
Μα 'να ριτζά 'χω να σου πω θέλω να τον επιάσεις
να κάμεις το **χατήρι** μου στον Κούλε να κοπιάσεις.
– Αζωντανός δεν τόρπιζα στον Κούλε να πατήσω
σαν είν' για το **χατήρι** σου ας μην κακοκαρδίσω.
– Κάμε μου το **χατήρι** μου στον Κούλε να πατήσεις
μα γω σε βγάνω το ευθύς και μη κακοκαρδίζεις.

Στράφι

Σημασία

Κυριολεκτικά σημαίνει: σπατάλη αλλά και υπερχείλιση, πλημύρισμα

Συνηθέστερα λέγεται με την μεταφορική σημασία: Υπερχείλιση και επομένως απώλεια του υπερβάλλοντος και γενικά απώλεια.

Ετυμολογία

Απο το Τουρκικό israf < απο το αραβικό israf : υπερχειλίση, πλημύρισμα ^{131.1341}

Φράση

Ολες οι προσπάθειες μου πήγανε στράφι (συνων: χαράμι, επι ματαίω)

Εκκλησιαστική Ματαιότητα

Η Παλαιά Διαθήκη έχει αμέτρητες αναφορές στη ματαιότητα και στα παραγωγά της.

Εικόνα 1 Ο εκδημήσας εις κύριον Χριστόδουλος εν δόξη.

Τα Ευαγγέλια δεν κάνουν λόγο πουθενά περι ματαιότητος.

Μόνο στις επιστολές των αποστόλων απαντάμε την λεξη ή παράγωγά της (μάταιος, ματαίως, ματαιότης, ματαιολογία, ματαιοφωνία, ματαιολόγος, κα).

Ο ανώτατος κλήρος στηλιτεύει την προσκόλληση του πιστού στην ματαιότητα των εγκοσμίων. Τα μέλη του κηρύσσουν την ταπεινότητα φορώντας χρυσοποϊκίλτες μίτρες, χρυσοκέντητα άμφια και αδαμαντοκόλλητους σταυρούς και εγκόλπια, κρατώντας «πολύτιμα μπαστούνια μ' ασήμια και μαλάματα έκτακτα σκαλισμένα»⁷

Μια μικρή όαση στις εκκλησιαστικές αερολογίες είναι τα Νεκρώσιμα ιδιόμελα της Νεκρώσιμης ακολουθίας που εκφράζουν την ματαιότητα με ιδιαίτερα συγκινητικό τρόπο.

Δυστυχώς οι καταλειπόμενοι συγγενείς τε και φίλοι είναι αρκετά στεναχωρημένοι ώστε να μην παρακολουθούν τα θαυμάσια λόγια που γράφτηκαν γι' αυτούς.

Ο μελοποιός της ακολουθίας, ο Ιωάννης ο Δαμασκηνός φρόντισε το μέλος να μην είναι θλιβερό και τα λόγια να είναι αρκετά κατανοητά χωρίς θεολογικές ορολογίες και δυσνόητα καλολογικά στοιχεία. Δίνω μερικά αποσπάσματα ενός τόσο σημαντικού κειμένου που η δεισιδαιμονία και η προκατάληψη των απανταχού ορθόδοξων δεν θέλει ούτε να το προβάλει και οι πιστοί ούτε να το συζητούν.

Ποία τοῦ βίου τρυφή διαμένει λύπης αμέτοχος; Ποία δόξα εστηκεν ἐπί γῆς αμετάθετος; Πάντα σκιάσ ασθενέστερα, πάντα ονειρῶν ἀπατηλότερα·μία ροπή, και ταῦτα πάντα θάνατος διαδέχεται. Ἄλλ' ἐν τῷ φωτί, Χριστέ, του προσώπου σου, και

Ποιά ἀπόλαυση της ζωῆς βρίσκεται ἀμέτοχη λύπης; Ποια δόξα γήινη μένει σταθερή και αμετάθετη; Ὅλα εἶναι ασθενέστερα ἀπό την σκιά και ἀπατηλότερα ἀπό το ὄνειρο, μια στιγμή και ὅλα τα διαδέχεται ο θάνατος. Ἀλλά ἀνάπαυσε Χριστέ στο φως του προσώπου Σου και στη γλυκύτητα της ομορφιάς Σου αὐτόν που ἐξέλεξες σήμερα

---

⁷ Κ. Π. Καβάφης – «Περιμένοντας τους βαρβάρους»

τω γλυκασμω της σης ωραιότητος, ον ως φιλόανθρωπος.
έξελέξω ανάπαυσον, ως φιλόανθρωπος.

Ως άνθος μαραίνεται, και ως όναρ παρόρχεται, και διαλύεται πάς άνθρωπος· πάλιν δέ ήχούσης της σάλπιγγος, νεκροί, ως έν συσσειμω πάντες αναστήσονται προς την σην ύπάντησιν, Χριστέ ό Θεός· τότε, Δέσποτα, ον μετέστησας έξ ημών, έν ταίς των Αγίων σου κατάταξον σκηναίς, το πνεύμα τοῦ σου δούλου, Χριστέ.

Σαν το λουλούδι μαραίνεται και σαν όνειρο φεύγει και διαλύεται κάθε άνθρωπος. Όταν (στην δευτέρα Παρουσία) ηχήσει η σάλπιγγα όλοι οι νεκροί σαν να γίνεται σεισμός, θα αναστηθούν από τα μνήματα για να Σε συναντήσουν Χριστέ. Τότε Δέσποτα αυτόν που πήρες από εμάς να κατατάξεις στις σκηνές των Αγίων Σου, αναπαύων εκεί το πνεύμα του δούλου Σου.

Οίμοι, οίον αγώνα έχει ή ψυχή, χωριζόμενη εκ τοῦ σώματος! Οίμοι, πόσα δακρύει τότε, και ούχ υπάρχει ό ελεών αυτήν! Προς τούς Αγγέλους τα όμματα ρέπουσα, άπρακτα καθικετεύει προς τούς ανθρώπους τάς χείρας έκτείνουσα, σύκ έχει τον βοηθούντα. Διό, αγαπητοί μου αδελφοί, έννοήσαντες ημών το βραχύ της ζωής, τω μεταστάντι τήν ανάπαυσιν, παρά Χριστού αίτησώμεθα, και ταίς ψυχαίς ημών το μέγα έλεος.

Αλίμονο πόσο αγώνα έχει η ψυχή όταν παλεύει να βγει από το σώμα, πόσα δάκρυα χύνει τότε και δεν υπάρχει κανείς να την ελεήσει. Βλέπει προς τους Αγγέλους, χωρίς όμως ανταπόκριση. Προς τους ανθρώπους τείνει τα χέρια χωρίς να την βοηθήσει κάποιος. Γι αυτό αγαπητοί μου αδελφοί αφού κατανοήσουμε το μικρό διάστημα της ζωής μας, ας παρακαλέσουμε τον Χριστό να χαρίσει ανάπαυση στην ψυχή του μεταστάντος και στις ψυχές μας το μεγάλο Του έλεος.

Πάντα **ματαιότης** τα ανθρώπινα, οσα ούχ υπάρχει μετά θάνατον ού παραμένει ό πλούτος, ου συνοδεύει ή δόξα- έπελθών γαρ ό θάνατος, ταύτα πάντα έξηφάνισται. Διό Χριστώ τω άθανάτω Βασιλεϊ βοήσωμεν: Τόν μεταστάντα έξ ημών ανάπαυσον, ενθα πάντων εστίν εύφραιομένων ή κατοικία.

Όλα τα ανθρώπινα πράγματα είναι παροδικά και δεν υπάρχουν μετά τον θάνατο, ούτε τα πλούτη παραμένουν, ούτε η δόξα μας συνοδεύει. Γιατί όταν έρχεται ο θάνατος όλα αυτά θα εξαφανιστούν. Γι αυτό ας φωνάξουμε στον άθανατο βασιλιά και Χριστό μας, αυτόν που πήρε από εμάς ας αναπαύσει εκεί που υπάρχει η κατοικία όλων αυτών που γεύονται την ευφροσύνη της βασιλείας Του.

Οντως φοβερώτατον, το τού θανάτου μυστήριο, πώς ψυχή εκ τού σώματος, βιαίως χωρίζεται έκ της αρμονίας, και της συμφυϊας ό φυσικώτατος δεσμός, θείω βουλήματι άποτέμενται. Διό σε

Είναι πράγματι φοβερό το μυστήριο του θανάτου, το πως η ψυχή βίαια χωρίζεται από την αρμονική της σχέση με το σώμα και κόβεται ο φυσικός της δεσμός με αυτό με την απόφαση του

ικετεύομεν τον μεταστάντα
ανάπαυσον, έν σκηναίς τών Δικαίων
σου. Ζωοδότα Φιλάνθρωπε.

Θεού. Γι αυτό Σε παρακαλούμε τον
δοτήρα της ζωής και φιλάνθρωπο ,τον
μεταστάντα ανάπαυσε στις σκηνές
των δικαίων Σου.

Πού έστιν ή τού κόσμου προσπάθεια;
Πού έστιν ή τών πρόσκαιρων
φαντασία; Πού έστιν ό χρυσός και ό
άργυρος; Πού έστι τών οίκετών ή
πλημμύρα και ό θόρυβος; Πάντα κόνις,
πάντα τέφρα, πάντα σκιά. Άλλα δεύτε
βοήσωμεν τω άθανάτω Βασιλεϊ Κύριε,
τών αιωνίων σου αγαθών άξίωσον, τον
μεταστάντα έξ ημών, αναπαύων αυτόν
έν τη άγήρω μακαριότητι.

Εμνήσθην τοϋ Προφήτου βοώντος·
Εγώ είμι γη και σποδός· και πάλιν
κατενόησα έν τοις μνήμασι και είδον
τά οστά τά γεγυμνωμένα και είπον
άρα τίς έστι, βασιλεύς ή στρατιώτης,
πλούσιος ή πένης, δίκαιος ή
αμαρτωλός; Άλλά ανάπαυσον, Κύριε,
μετά Δικαίων τον δούλόν σου, ως
φιλάνθρωπος.

Θυμήθηκα τα λόγια του Προφήτη που
έλεγε ότι εγώ είμαι χώμα και στάχτη
και είδα με το νου μου τα μνήματα και
είδα τα άσαρκα οστά και είπα. Άρα
ποιος είναι (ο νεκρός) βασιλιάς ή
στρατιώτης; πλούσιος ή πτωχός;
δίκαιος ή αμαρτωλός; Άλλά ανάπαυσε
Κύριε με τους δικαίους τον δούλο Σου,
ως φιλάνθρωπος.

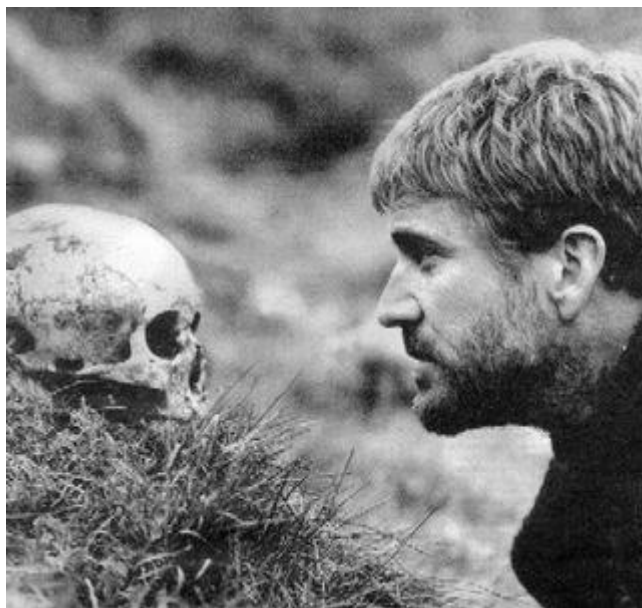

Αρχή μοι και ύπόστασις, το
πλαστουργόν σου γέγονε πρόσταγμα
βουληθείς γαρ έξ άοράτου τε, και
όρατης με ζών συμπήξαι φύσεως,
γήθέν μου τό σώμα διέπλασας,
δέδωκας δέ μοι ψυχήν, τη θεία σου και
ζωοποιώ εμπνεύσει. Διό, Χριστέ, τον
δούλόν σου, έν χώρα ζώντων, έν
σκηνοίς Δικαίων ανάπαυσον.

Αρχή για την ύπαρξή μου έγινε το
δημιουργικό Σου πρόσταγμα, γιατί να
με πλάσεις ζώο ανάμικτο από ορατή
και άορατη φύση, το μεν σώμα μου το
πήρες από την γη, μου έδωσες δε ψυχή
με την θεία και ζωαρχική Σου
έμπνευση. Γι αυτό Χριστέ ανάπαυσε
τον δούλο Σου στη χώρα των ζώντων
και στις σκηνές των δικαίων.

Η παράθεση εκκλησιαστικών κειμένων δεν απηχεί αναγκαστικά και τις θρησκευτικές απόψεις και πεποιθήσεις μου.

Η ματαιότητα στον Σέκσπηρ

Εικόνα 2 Αλοίμονο άμοιρε Γιόρικ! Hamlet - Mel Gibson

Hamlet - πράξη Ε, σκηνή Α

ΑΜΛΕΤ

Ασε με δώ. [Παίρνει το κρανίον]⁸ —
Αλοίμονο άμοιρε Γιόρικ! Τον
γνώρισα, Οράτιε- τί πνεύμα
απέραντο ! Τί εκλεκτή φαντασία ! Μ'
έχει σηκώσει στους ώμους του
άμέτρηταις φορές, και τώρα εκείνο
..., Ω ! πόσο το άποστρέφεται τό
πνεύμα μου! μου κάνει το στομάχι
άνω κάτω. .... Που είναι τώρα τα
νοστιμόλογά σου; τα πηδήματά σου;
τά τραγούδια σου; που οι

άστραψιες της ίλαρότητάς σου,
όπου κάθε φορά σ τό τραπέζι

τρικύμιζαν όλη τήν συντροφιά των καλεσμένων; Απ' όλα εκείνα δέν σου μένει ούτ' ένα για
να αναπαίξης τώρα αυτό σου το πικρόγελο, ξεμαγούλωτος τελείως; — Πηγαίνε τώρα στήν
κάμαραν της σεβαστής μου κυράς καί πέστης της να βάφεται μέ ένα δάκτυλο φτειασίδι,
και πάλιν τέτοια θα καταντήσει ή θωριά της. Κάνε την νά γελάσει μέ τούτο!

Η ματαιότητα στον Καβάφη

Ο Δαρείος

Ο ποιητής Φερνάζης το σπουδαίον μέρος
του επικού ποιήματός του κάμνει.
Το πώς την βασιλεία των Περσών
παρέλαβε ο Δαρείος Υστάσπου. (Από αυτόν
κατάγεται ο ένδοξός μας βασιλεύς,
ο Μιθριδάτης, Διόνυσος κ' Ευπάτωρ). Αλλ' εδώ
χρειάζεται φιλοσοφία· πρέπει ν' αναλύσει
τα αισθήματα που θα είχαν ο Δαρείος;
ίσως υπεροψίαν και μέθην· όχι όμως — μάλλον
σαν **κατανόησι της ματαιότητας των μεγαλείων**.
Βαθέως σκέπτεται το πράγμα ο ποιητής.

⁸ Είναι πολύ διεδεδομένη η λανθασμένη πεποίθηση πως ο Άμλετ έλεγε τον περιβόητο μονόλογό του «Να ζει κανεις ή να μη ζεί» κρατώντας ένα κρανίο. Το μόνο κρανίο του έργου είναι του Γιόρικ της Ε πράξης. Ο γνωστός μονόλογος λέγεται στη Γ πράξη!

...

Νόησις

Τα χρόνια της νεότητός μου, ο ηδονικός μου βίος —
πώς βλέπω τώρα καθαρά το νόημά των.

Τι μεταμέλειες περιττές, τι **μάταιες** ....

Φιλλέλλην

Τόσοι και τόσοι βαρβαρότεροί μας άλλοι
αφού το γράφουν, θα το γράψουμε κ' εμείς.
Και τέλος μη ξεχνάς που ενίστε
μας έρχοντ' από την Συρία σοφισταί,
και στιχοπλόκοι, κι άλλοι **ματαιόσπουδοι**.
Όστε ανελλήνιστοι δεν είμεθα, θαρρώ.

Από τα *Ποιήματα 1897-1933*, Ίκαρος 1984

Βιβλιογραφία

- 131 - Γ. ΜΠΑΜΠΙΝΙΩΤΗΣ - ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ - ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ -1966
- 143 ΝΕΚΡΩΣΙΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ – ΑΠΟΣΤ. ΔΙΑΚ. -2008
- 145 TURKISH - ENGLISH DICTIONARY, H. C. HONY, OXFORD, 1957.
- 259 ΓΙΟΒΑΝΗ - Λεξικό - ΘΗΣΑΥΡΟΣ
- 281 Κ. Κουκκίδης – ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΕΞΕΩΝ παραγομένων εκ τής τουρκικής – ΕΘΜ - 1960